

ਡੀਵੀ ਸਹਿਗਲ ਜੇ.

ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 96 .

12 ਸਤੰਬਰ 1986

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ। 1950— ਆਰਟੀਕਲ 12, 28(3), 29, 41 ਅਤੇ 226—
ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ (1956 ਦਾ III)- ਸੈਕਸ਼ਨ 3- ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਥਾਵਰ
ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ
ਸੁਸਾਇਟੀ, ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਡੀਮਡ
ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਣੇ —ਸੰਸਥਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ—ਕੀ 'ਪਬਲਿਕ
ਅਥਾਰਟੀ' ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਰਾਜ'- ਅਜਿਹੀ ਡੀਮਡ
ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ- ਕੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਕਰਨ
ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ?

ਫੀਲਡ, ਕਿ ਥਾਪਰ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਪਟਿਆਲਾ,
ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1860 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਜੋਂ
ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ
3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਡੀਮਡ ਐਂਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ
ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦਾ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਇਸ ਦੇ ਰੋਲ 'ਤੇ ਹਨ।
ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 1950 ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਰਥਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀਆਂ
ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ
ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ- ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ,
ਇਹ ਜਨਤਕ ਫਰਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ,
ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਪੂਜਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ।
ਅਨੁਛੇਦ 29(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਰਮ, ਜਾਤ, ਜਾਤ ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ
ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ

ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਥਾਪਰ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਪਟਿਆਲਾ, ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ, ਜੋ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੱਢਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਥਾਪਰ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੀਵਿਲ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 12 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਸੀਵਿਲ। (ਪਾਰਾ 12 ਅਤੇ 13)।

226/227 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇ।

ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (ਡੀ.ਵੀ. ਸਹਿਗਲ, ਜੇ.) ਕੇਸ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ: -

- (i) ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਆਰਡਰ (ਅਨੇਕਚਰ P/A) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;
  - (ii) ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀਆਂ ਤਸਦੀਕ/ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ;
- (ਹਾਇ) ਲਾਗਤਾਂ ਸਮੇਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿਓ।

ਅੱਗੋਂ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਵੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੀਬਿਟ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਰਿਸਪੌਂਡੈਂਟ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੇ, ਜਿਥੇ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 1984 ਤੋਂ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੈ। .

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਰਾਮ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ, ਸੀ .

ਅਸ਼ੋਕ ਭਾਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਜੈ ਮਿੱਤਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਰਾਕੇਸ਼ ਗਰਗ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਡੀ.ਵੀ ਸਹਿਗਲ, ਜੇ.

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਇੱਕ ਉਪਨਗਰ ਵਿੱਚ ਹਰਾ ਚਾਰਾ ਵੇਚਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਇੱਕ ਮਿਹਨਤੀ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ; 1984 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੀ-ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ। ਥਾਪਰ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਲਈ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀਟਾਂ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀਟ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਪਛੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 17 ਸਤੰਬਰ, 1984 ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਪ ਮੰਡਲ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਅਨੁਸੂਚੀ P1 (ਸਿਵਲ), ਬਠਿੰਡਾ। ਪ੍ਰੀ-ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਅਕਾਦਮਿਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਪਛੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਬੈਚਲਰ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ (ਸਿਵਲ) ਕੋਰਸ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਅਕਤੂਬਰ, 1984 ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।, ਉਸਨੇ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ। ਉਸਨੇ ਸਾਲ 1985 ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਮੈਸਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਦਸੰਬਰ, 1985 ਵਿੱਚ ਤੀਜੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵੀ ਦਿੱਤੀ।

(2) ਹਾਲਾਂਕਿ, 15 ਨਵੰਬਰ, 1985 ਨੂੰ, ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਪਿੰਸੀਪਲ ਨੇ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਅਨੁਸੂਚੀ P 2 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿਜ਼ਰਵ ਸੀਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਮਿਸ਼ਨ ਕਿਵੇਂ ਲਿਆ? ਝੂਠਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣਾ ਕਿ ਉਹ ਪਛੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਅਨੁਸੂਚੀ P 3 ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਝੂਠਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। 19 ਨਵੰਬਰ, 1974 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੀਤੀ ਪੱਤਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਛੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ P1 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 21 ਦਸੰਬਰ, 1985 ਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਪਿੰਸੀਪਲ ਤੋਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲਾ ਆਰਡਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਵਿੱਚ ਬੈਚਲਰ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਦਾਖਲਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਸੈੱਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਾਰਮ ਗਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਗਲਤ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ

ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਪਛੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

(3) ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ, ਉਹ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇ ਕੇ ਆਰਡਰ ਅਨੁਸੂਚੀ P. 4 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਮਨਮਾਨੀ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 16(4) ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਗਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਇਕਾਇਤੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ।

(4) ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ 12 ਫਰਵਰੀ, 1986 ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ: -

“ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 1985 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 3617 ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, 31 ਜੁਲਾਈ, 1985 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਥਾਪਰ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਪਟਿਆਲਾ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। . ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(5) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 18, 1986 'ਤੇ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 5 ਮਈ, 1986 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ:-

“1986 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 96 ਨੂੰ ਇਸ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ , ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

Pawan Kumar v. State of Punjab and another (D. V. Sehgal, J.)

ਇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਸਾਡੇ 12 ਫਰਵਰੀ, 1986 ਦੇ ਹੁਕਮ, ਉਕਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਲਈ, ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ 20 ਮਈ, 1986 ਲਈ ਰੈਗੂਲਰ ਡੀਬੀ ਅੱਗੇ ਮੋਸ਼ਨ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(6) 20 ਮਈ, 1986 ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ 4 ਅਗਸਤ, 1986 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਜੋਖਮ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(7) ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਆਪਣਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਝੂਠਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਜਨਮ ਤੋਂ ਪਛੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਸੀਟ 'ਤੇ ਦਾਖਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛੜੇ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪੱਛੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਕੇ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਕਿ ਸੰਸਥਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਰਾਜ' ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(8) ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਮੁਢਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 2 ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 12 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ 'ਰਾਜ' ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 12 ਫਰਵਰੀ, 1986 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ, 31 ਜੁਲਾਈ, 1985 ਨੂੰ 1985 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 3617

ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ: -

“1984 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ 4662 ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 30 ਨਵੰਬਰ, 1984 ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, (1) ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਥਾਪਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ, ਪਟਿਆਲਾ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਿੱਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੇਤਲਾ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, (2) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਬਣੇ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਯੋਗ। ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਵਾਧੂ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 1984-85 ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਰੁਪਏ ਸੀ. 0.51 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁੱਲ ਖਰਚਾ ਹੋਇਆ ਸੀ. 1.19 ਲੱਖ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਥਾ 50 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਰਚੇ ਆਪਣੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਡੀਬੀ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।”

(9) 1984 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 4662 ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 30 ਨਵੰਬਰ, 1984 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਪ੍ਰਜਨਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ: -

“ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ- ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ (ਨੰਬਰ 4) ਅਤੇ ਥਾਪਰ ਕਾਲਜ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕੋਰਸ 1984-1985 ਲਈ ਸੈਸ਼ਨ 1984-1985 ਲਈ 2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਵਧੀਆ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਗੋਰੀ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਟ ਸੈਲ ਵਿੱਚ, ਉਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ 25 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ (ਅਨੇਕਚਰ ਪਟੀਸ਼ਨ 2) ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ

Pawan Kumar v. State of Punjab and another (D. V. Sehgal, J.)

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ - ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਨ

- (1) ਏਆਈਆਰ 1983 ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ 70.
- (2) ਏਆਈਆਰ 1985 ਐਸਸੀ 364

ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (ਡੀ.ਵੀ. ਸਹਿਗਲ, ਜੇ.) ਨੇ ਕੋਰਸ ਦੇ ਵਿਗਿਆਪਨ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਕਥਿਤ ਹਦਾਇਤਾਂ (ਅਨੈਕਸਰ ਪਟੀਸ਼ਨ 2) ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ -ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਖੇਡ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਹੈ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਪਬਲਿਕ ਇੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਕੋਰਸਾਂ ਦੇ ਦਾਖਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ- ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ ਜੋ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਖਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੋਵਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (3) ਵਿੱਚ ਇਹ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਿੱਜੀ ਸਰੀਰ. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ”

(10) ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (4) ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਰਾਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਭੂਮੀ ਗਿਰਵੀ ਬੈਂਕ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 12 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ 'ਰਾਜ' ਹੈ। ਪੂਰਾ ਬੈਂਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਇਆ:-

“ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਿਕਾਰਤ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਹੁਣ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਅਤੇ ਏਜੰਸੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਸ਼ਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਹਿਰਾਵਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਪਹਿਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਇਹ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਜਾਂ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਹੁਣ ਵਿੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ

(3) 1983(1) SLR 220.

(4) ਏਆਈਆਰ 1982 ਪੀ.ਬੀ. ਅਤੇ ਹੈਰੀ. 228.

ਸਟੈਸ ਦੇ ਕਰਨਲ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਰੂਪ ਦਾ ਪਰਦਾ । ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਛੇ ਟੈਸਟ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਪਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਹ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ. ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਤਿਕੋਣੀ ਵਿਚ ਅੰਤਿਮ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਕਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਪਨੀ, ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਇਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 12 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ।”

(11) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੋਤਲਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ , ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 'ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ' ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ 'ਰਾਜ '

Pawan Kumar v. State of Punjab and another (D. V. Sehgal, J.)

ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 12 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ। ਮੈਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਬੌਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਂ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਾਇਨ ਐਕਟ, 1956 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਮਿਤੀ 30 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਦਸੰਬਰ, 1985 ਅਨੁਬੰਧ ਆਰ 2/1. ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਉਪਰੋਕਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 22 ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਐਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ, ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ, ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੀਅਲ ਐਕਟ ਜਾਂ ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਜਾਂ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਸਦ ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੰਸਥਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਗਰੀ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗੀ। ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (f) 'ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ 'ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਮਤਲਬ 'ਕਿਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ, ਇੱਕ ਸੂਬਾਈ ਐਕਟ ਜਾਂ ਰਾਜ ਐਕਟ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। e ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।' ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਲਾਹ 'ਤੇ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (f) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਹੋਵੇ। ਐਕਟ ਦਾ ਅਧਿਆਇ III ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਜਿਹੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਮ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ

ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੰਡਣਾ ਅਤੇ ਵੰਡਣਾ; ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਣਾ: ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋੜ ਹੋਵੇ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਉਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਵਿੱਦਿਆ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਐਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਨ ਅਤੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖਣ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਰੇਕ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

(12) ਸੰਸਥਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸੋਸਾਇਟੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 41 ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। Respondent ਨੰਬਰ 2, ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਇੱਕ ਸਟੇਟ ਫੰਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜਨਤਕ ਫਰਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਪੂਜਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 29 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਧਰਮ, ਨਸਲ, ਜਾਤ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

(13) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ 'ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ' ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਦੀ

ਸਟੇਟ', ਅਮੀਰ-ਜਾਮੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਕਸ਼ਰਥ ਰਾਜ, (5) ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੋਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹੀ ਸਰਵਵਿਆਪਕਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸੰਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਇਸਨੂੰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 (1) ਤਹਿਤ ਇਸ ਨੂੰ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ

Pawan Kumar v. State of Punjab and another (D. V. Sehgal, J.)

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਮਨੋ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਵਾਲਾ 'ਅਥਾਰਟੀ' ਹੈ। ਇਸ ਕੋਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੱਢਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਅਮੀਰ-ਲਾਮੀਆ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤਰਕ ਵਿਸਤਾਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 12 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ।

(14) ਹੁਣ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਨੈਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬੁਨਿਆਦ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਫੋਟੋਸਟੈਟ ਕਾਪੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਛਪਿਆ ਪਛੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਜੋ ਕਿ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰਿਆ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ: -

“ਮੈਂ ਤਸਦੀਕ ਕਰਦਾ/ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਪਵ/ਏਨ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਧੀ ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਪਿੰਡ ਬਠਿੰਡਾ ਜਿਲਾ ਬਠਿੰਡਾ ਜਨਮ ਤੋਂ ਪਛੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, — SDO (C) ਬਠਿੰਡਾ ਨੰ. 58 ਮਿਤੀ 17 ਸਤੰਬਰ, 1984, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2662-SWG-TI-63/6934 ਮਿਤੀ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ, 19 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ? 3 ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ 5420-SWI-74/23309 ਮਿਤੀ 19 ਨਵੰਬਰ, 1974 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ”।

(15) ਉਕਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਤਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਅਨੁਸੂਚੀ P. 3 ਅਤੇ P. 6 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਹਨ। ਸਾਬਕਾ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ “ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ” ਵਿਸ਼ੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ

(5) ILR (1969) ਦਿੱਲੀ ii 202.

ਜਿਸ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਆਮਦਨ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। 1,000 ਪ੍ਰਤੀ ਸਲਾਨਾ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਜਾਤੀ, ਭਾਈਚਾਰੇ ਜਾਂ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਦੂਜੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਆਮਦਨ ਰੁਪਏ ਦੀ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। 3,600 ਰੁਪਏ ਲਈ 1,000 ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾ ਪੈਰਾ 2 ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਜ਼ਲਟ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕੋਈ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ। ਉਪ-ਮੰਡਲ ਅਫ਼ਸਰ (ਸਿਵਲ) ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਉਪਰੋਕਤ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੁਸੂਚੀ P. 1 ਵਜੋਂ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੈ। ਲਗਭਗ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਗੱਲ - ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਜਨਮ ਤੋਂ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਰਾਖਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ. 5 ਅਤੇ ਪੀ. 6 ਦੇ ਪੱਤਰ ਕਿਹੜੇ ਖਾਸ ਹਨ! ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛੜੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਤ, ਭਾਈਚਾਰੇ ਜਾਂ ਵਰਗ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਰਾਖਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਛੁਪਾਈ ਗਈ। ਉਸ ਦਿਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣਾ ਦਾਖਲਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਾਰ ਸਮੈਸਟਰ ਪੂਰੇ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕੂਚੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, (6) ਤੋਂ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਝੂਠੀ ਜਾਂ ਦਬਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਮੌਕਾ ਸੀ। ਜੇ ਇਹ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਜੇ ਕੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਹੋਇਆ

Pawan Kumar v. State of Punjab and another (D. V. Sehgal, J.)

ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਮੇਸਟਰਾਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ, ਇਸ ਕੋਲ ਉਸਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(16) ਵਾਬੋਵ ਵਿੱਚ: ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ, ਤੁਸੀਂ 9/14 ਦਸੰਬਰ, 1985 ਨੂੰ ਰਿਜ਼ੈਸ਼ਨ ਪੈਡੋਟ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੇ ਅਨੇਕਚਰ ਪੀ. 4 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਵਿੱਚ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ (ਸਿਵਲ) ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਲਈ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੋ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ

Pawan Kumar v. State of Punjab and another (D. V. Sehgal, J.)

ਡੀ. ਐਸ. ਤੇਵਤੀਆ ਅਤੇ ਡੀ. ਵੀ. ਸਹਿਗਲ ਜੇ. ਜੇ.

ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਦਦਰਲ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 2204 .

ਸਤੰਬਰ 17, 1986

ਇੰਡੀਅਨ ਮੈਡੀਕਲ ਕੌਂਸਲ ਐਕਟ (ਸੀਆਈਆਈ ਆਫ 1956) — ਸੈਕਸ਼ਨ 15(2) (ਬੀ) - ਭਾਰਤੀ ਮੈਡੀਸਨ ਸੈਂਟਰਲ ਕੌਂਸਲ ਐਕਟ (1970 ਦਾ XLVIII)— ਸੈਕਸ਼ਨ 17(2) (ਬੀ)- ਪੰਜਾਬ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਅਤੇ ਟੀਜਨਾਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਐਕਟ (XLII of 1963)- ਸੈਕਸ਼ਨ 115 (1) — ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਰਾਈਡਜ਼, 1915 — ਨਿਯਮ 2(ee) (in)- ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਰਜਿਸਟਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਭਾਰਤੀ ਦਵਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ—ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਅਕਤੀ—ਕੀ ਦਵਾਈ ਦੀ ਆਧੁਨਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ— ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਡਰੱਗ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 2(ee) (Hi) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਆਧੁਨਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਰੱਗਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ — ਅਜਿਹੇ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ— ਕੀ ਦਵਾਈ ਦੀ ਆਧੁਨਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ— ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ— ਕੀ ਡਰੱਗ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ 2(ਈ) (ਇਨ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਜ਼ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (1) ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਆਧੁਨਿਕ ਦਵਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਡਿਪਲੋਮਾ ਜਾਂ ਡਿਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਧੁਨਿਕ ਦਵਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੇ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਡਿਪ ਲੋਮਾ ਜਾਂ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕੌਂਸਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 (2) (ਬੀ) ਲਈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਦਵਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਇੰਡੀਅਨ ਮੈਡੀਕਲ ਕੌਂਸਲ ਐਕਟ, 1958

